

List z 18. marca 2003 zdôvodňujúci voľbu názvu: Cirkevná základná škola Narnia

Niekoľko údajov zo života C. S. Lewisa

Clive Staples Lewis sa narodil 29. 11. 1898 v Belfaste v Severnom Írsku. Rané detstvo prežíval v rodine, ktorá oplývala množstvom kníh. Domáce prostredie poskytovalo "Jackovi" (meno, ktoré si zvolil ako 4-ročný) zázemie istoty a šťastné roky tvorivého rozmýšľania a snívania. Matka mu však zomrela, keď ešte nemal ani 10 rokov.

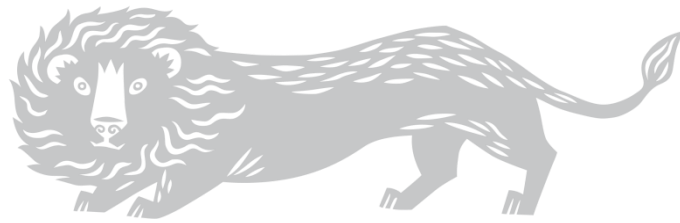
Ako 13 až 15-ročný opustil svoju detskú kresťanskú vieru, ale to už bol mimo domova v charbourgskej škole. Ďalšie roky venoval intenzívnemu literárnemu a filozofickému štúdiu, ale aj štúdiu jazykov - latinčiny, gréčtiny, francúzštiny, nemčiny a taliančiny. Ako 19-ročný začal štúdium na Oxfordskej univerzite. Krátko nato vypukla 1. svet. vojna a on narukoval ako dobrovoľník do armády. Od roku 1919 sa datuje jeho publikačná činnosť, ktorá presiahla rámec univerzitného prostredia. Štúdium ukončil s vyznamenaním, postupne v odbore gréckej a latinskej literatúry, filozofie a histórie staroveku a napokon aj v anglickej literatúre. Keď mal 26 rokov začal pôsobiť ako vysokoškolský pedagóg v Oxforde, neskôr v Cambridge.

Jeho základné postoje k životu sa v priebehu desaťročí menili. Svoje zážitky počas 1. svetovej vojny komentuje v r. 1919 svojmu priateľovi ešte poznámkou, že vo Francúzsku na bojisku sa veľmi bál, ale "nikdy neklesol tak nízko, aby sa modlil". O desať rokov neskôr sa rok 1929 stal zavŕšením jeho cesty od ateizmu k teizmu, keď "uznal Boha ako Boha, pred ktorým pokľakol." Nebol však ešte kresťanom. Tým sa stal až o dva roky neskôr. Udalosť opisuje ako výsledok slobody a zároveň vnútornej nutnosti, pričom nevie rozlíšiť, čo z toho sa podieľalo viac na jeho rozhodnutí. Podľa jeho svedectva táto konverzia dospelého muža bola skutočným zavŕšením dlhého procesu "uzdravovania". Bola to radosť, ktorá znamenala uzdravenie z tichej traumy, akú v sebe nosil odvtedy, čo mu zomrela matka a stratil hlbokú istotu prežívanú v detstve. Veľmi mu pritom pomohli rozhovory o kresťanstve s H. Dysonom a najmä s J. R. R. Tolkienom. C. S. Lewis naplnil tri povolania. Bol významný literárny učenec a kritik, uznávaný autor science-fiction a detskej literatúry a okrem toho známy kresťanský apologeta v literárnej i rozhlasovej podobe.

Viaczväzkové Lewisove Letopisy Narnie sú plným vyjadrením autorovej schopnosti sklbiť predstavivosť a rozum do jedného pôsobivého celku. Biblická zvesť, votkaná do fantázie, je inšpiratívnym čítaním pre deti rovnako ako pre dospelých. Dáva rozlet obrazotvornosti a zároveň poskytuje podnety na rozmýšľanie. Preto sa týchto sedem dielov stalo populárnym čítaním v rozličných kútoch sveta, čo dokazuje nielen počet predaných výtlačkov, ale hlavne prekvapujúca aktuálnosť a ich vplyv už na druhú či tretiu generáciu čitateľov.

Niektorí nazvali C. S. Lewisa apoštolom skeptikov. Platí to asi z dvoch dôvodov. Najprv preto, že napr. jeho rozhlasové relácie o kresťanstve počas 2. svet. vojny mimoriadne oslovili mnohých, ktorí potrebovali útechu pre svoj strach a neistotu z budúcnosti.

Druhý dôvod treba hľadať priamo v ceste, ktorou prešiel sám "Jack" Lewis

- od tvrdého odmietania Boha,
- cez prekvapenie pri štúdiu anglickej literatúry, že najlepší predstavitelia sú "zhodou okolností" kresťania,
- až po kapituláciu skeptika Lewisa, keď si uvedomil, že Kristove slová – "Keď niekto chce plniť jeho vôľu, spozná, či je toto učenie z Boha, alebo či hovorím sám od seba" - sú adresované jemu osobne.

Cesta, ktorú podstúpil C. S. Lewis bola taká rozporuplná, že práve preto je ako autor aktuálny aj pre deti súčasnej zmätenej doby. "Deťmi" sú pritom fyzické deti i dospelí. Život, tvorba a osobnosť Jacka Lewisa sú zrozumiteľné pre obe skupiny a tie sa stretávajú práve na pôde rodiny a na pôde školy.

V roku 2003 si pripomíname 40. výročie smrti C. S. Lewisa. Zomrel v deň atentátu na J. F. Kennedyho - 22. 11. 1963. Tým sa Lewisov odchod dostal do mediálneho úzadia. Odišiel však v rozpoležení, ktoré jeden jeho kolega komentoval poznámkou, že ešte nestretol človeka, ktorý by bol taký pripravený na smrť ako on.

Ekumenizmus

C. S. Lewis našiel svoje postojové zakotvenie v rešpektovaní biblickej zvesti, ktorú dáva do priamej súvislosti s osobnými otázkami hľadajúceho človeka. Pre C. S. Lewisa nie je pri tomto vnútornom bytostnom dialógu dôležitá denominačná príslušnosť, ale poctivosť odpovedí a základné hodnotové smerovanie, ktoré nakoniec vyúsťuje k stretnutiu s Pánom Bohom a následne snáď aj do tej-ktorej domovskej cirkvi. Dobrodružstvo takéhoto hľadania podstúpil C. S. Lewis osobne, preto má mimoriadnu úctu k individuálnej ceste každého jednotlivca - dospelého či dieťaťa. Porozumel si s katólíkmi (J. R. R. Tolkien i H. Dyson) aj s protestantmi. Neznervózňuje ho pritom dĺžka putovania, a preto má čas aj na trasu fantazijným lesom rozprávok. Práve žáner rozprávky poskytuje príležitosť ľuďom, ktorí sú deťmi v zmysle fyzického veku, ale aj tým, ktorí ostali deťmi v dospelosti, lebo zistili či tušia, že život má i širší rozmer, než každodenný rytmus v rodine, práci či v kultúrnom vyžití.

C. S. Lewis je citovaný najširším spektrom mysliteľov. Potvrdzuje to, že aj oni v ňom vidia kolegu, ktorý vedie otvorený rozhovor so všetkými podobnými bytostnými hľadačmi, ktorí sa vydali na detsky hravú a zároveň existenčne vážnu púť odkryvania tajomstiev života.

Český teológ a filozof Tomáš Halík hovorí: "Miluji svět C. S. Lewisa a Tolkiena" a ako dôvod uvádza prekračovanie - transcendenciu každodennosti a všednosti v ich myslení.

